

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Zdrowie i jego ochrona w ofercie wyborczej partii politycznych - wybory parlamentarne 2015

Author: Paweł Grzywna

Citation style: Grzywna Paweł. (2017). Zdrowie i jego ochrona w ofercie wyborczej partii politycznych - wybory parlamentarne 2015. W: M. Kolczyński (red.), "Polskie wybory 2014-2015 : kontekst krajowy i międzynarodowy - przebieg rywalizacji - konsekwencje polityczne T. 2" (S. 178-190). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Paweł Grzywna

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Zdrowie i jego ochrona w ofercie wyborczej partii politycznych – wybory parlamentarne 2015

Abstrakt: Celem artykułu jest przedstawienie oraz analiza programów wyborczych przygotowanych przez partie polityczne w wyborach parlamentarnych 2015 roku w perspektywie zdrowia oraz systemu ochrony zdrowia w Polsce. Poruszone zostaną także kwestie związane z głównymi kategoriami, wokół których toczyła się publiczna dyskusja w sferze zdrowia.

Słowa kluczowe: zdrowie, system zdrowotny, oferta wyborcza, wybory parlamentarne 2015

Wprowadzenie

Kategorie zdrowia oraz systemu ochrony tegoż zdrowia stanowią ważne elementy współczesnego dyskursu publicznego, w tym politycznego w Polsce. Okres kampanii wyborczej w wyborach parlamentarnych zarządzonych na dzień 25 października 2015 roku¹ stał się istotnym powodem skłaniającym do podjęcia pogłębionych badań nad wskazanymi pojęciami w kontekście programów wyborczych partii politycznych. Prezentacja propozycji programowych mających swe źródła w różnych koncepcjach światopoglądowych umożliwi bowiem ich porównanie, w szczególności na płasz-

¹ *Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.* Dz. U. z 2015 r., poz. 1017.

czyżnie zagadnień uznanych przez partie polityczne za szczególnie istotne, przez co wymagające najpilniejszej interwencji, m.in. stan zdrowia szczególnych grup (np. osoby starsze, dzieci w wieku szkolnym i młodzież), następstwa reform w systemie ochrony zdrowia (sfera organizacyjna i finansowa) czy dostępność do świadczeń opieki zdrowotnej.

Poddany analizie zostanie zatem sposób prezentacji kwestii dotyczących zdrowia i ochrony zdrowia w programach wyborczych konkurujących ze sobą partii politycznych podczas trwania kampanii wyborczej. Zaznaczyć jednakże należy, iż nie wszystkie poddane analizie dokumenty odnosiły się do kwestii zdrowia wprost, co może świadczyć o randze tejże problematyki w hierarchii spraw istotnych dla partii.

Analiza wskazanej w tytule artykułu problematyki prowadzona była na podstawie programów i deklaracji zamieszczonych na stronach internetowych poszczególnych partii, a w sytuacji, gdy materiały tam umieszczone były niewystarczające dla badań, pomocniczo uwzględniono informacje zawarte na stronach www.mamprawowiedziec.pl oraz www.glosujenazdrowie.pl. Kolejność analizy wynika zaś z wylosowanych przez Państwową Komisję Wyborczą numerów list komitetów wyborczych ugrupowań, które zarejestrowały listy w co najmniej w połowie okręgów wyborczych i mogły wystawić kandydatów w całym kraju.

Ochrona zdrowia w programie Prawa i Sprawiedliwości (PiS)²

W programie PiS z 2014 roku kwestie zdrowia zostały ulokowane w rozdziale 3 zatytułowanym *Rodzina*. Propozycje reform obejmują likwidację NFZ i powrót do planowania wydatków z budżetu państwa, do którego powrócić ma składka na ubezpieczenie zdrowotne. Ministerstwo Zdrowia będzie odpowiedzialne za przygotowanie planu finansowania świadczeń łącznie z planem podziału środków na poszczególne województwa, a na poziomie województw za finansowanie świadczeń będą odpowiedzialni wojewodowie.

PiS deklaruje również, iż z budżetu państwa wydzielone zostaną środki na inwestycje i modernizację ZOZ-ów, utworzony zostanie bowiem Fundusz Budowy, Modernizacji i Utrzymania Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.

² *Zdrowie. Praca. Rodzina. Program Prawa i Sprawiedliwości 2014.* <http://pis.org.pl/document/archive/download/128> [15.01.2016].

Podstawowym instrumentem organizowania działalności leczniczej stanie się sieć szpitali publicznych rozmieszczonych odpowiednio do potrzeb ludności. Zmniejszona zostanie biurokracja w zakresie pracy lekarzy, a dokumentacja medyczna będzie uproszczona i ujednolicona.

Zmianom ulegną także zasady refundacji leków przez budżet państwa – cena leku refundowanego w aptece, niezależnie od jego ceny rynkowej, będzie jednakowa (nie powinna przekraczać 8.00–9.00 zł). Ustalenie górnego rocznego limitu wydatków ponoszonych przez pacjenta o niskich dochodach będzie stanowiło drugi filar zmian przepisów o refundacji leków, a wysokość limitu będzie ustalana raz w roku w ustawie budżetowej.

Poprawę dostępności do świadczeń oraz skrócenie kolejek do poradni specjalistycznych PiS proponuje osiągnąć poprzez zwiększenie liczby osób kształcących się (zwiększenie naboru do szkół i studiów medycznych) i zatrudnienie większej liczby specjalistów. W programie partii znalazł się także zapis o utworzeniu systemu medycyny szkolnej obejmującego monitorowanie zdrowia dzieci, profilaktykę, promocję zdrowia i wczesną terapię. Gabinety stomatologiczne i opieki pielęgniarsko-lekarskiej mają zatem powrócić do szkół.

Ochrona zdrowia w programie Platformy Obywatelskiej RP (PO)³

Program wyborczy PO w zakresie zdrowia jest niezwykle rozbudowany, zawiera się bowiem w dziewięciu obszernych punktach:

1. Wzrost wydatków na zdrowie, który zostanie osiągnięty wskutek wprowadzenia m.in. dodatkowych ubezpieczeń w formie dobrowolnej; ubezpieczenia pielęgnacyjnego, jako formy wsparcia opieki nad seniorami w warunkach domowych, ośrodków dziennych i stacjonarnych; elastycznych wariantów wyboru dodatkowych ubezpieczeń w formie abonentów i ubezpieczeń wzajemnych. Istotną zmianą systemową wydaje się być propozycja uzależnienia wysokości składki zdrowotnej od czynników ryzyka zawodowego.
2. Skuteczna profilaktyka opierająca się na programach profilaktycznych obejmujących wszystkie grupy wiekowe, edukacji zdrowotnej na poziomie przedszkola i szkoły podstawowej, upowszechnieniu opieki stomatologicznej w przedszkolu i szkole, a także poszerzeniu listy szczepień u dzieci finansowanych ze środków publicznych.

³ *Polska Przyszłości*. Program Platformy Obywatelskiej RP 2015. <http://wybory.platforma.org/program> [2.01.2016].

3. Sprawny system opieki nad pacjentem wyrażający się z jednej strony pewnym dostępem do lekarzy rodzinnych i specjalistów, z drugiej zaś strony rozwojem systemów informatyzacji i cyfryzacji (telekonsultacje) ułatwiających dostęp do specjalistycznych konsultacji oraz leczenia.
4. Godność chorego i jego poczucie bezpieczeństwa, które powinno zostać zapewnione poprzez regularne stosowanie zabiegowej okołoperacyjnej karty kontrolnej będącej elementem działań Światowego Sojuszu na rzecz Bezpieczeństwa Pacjenta (World Alliance for Patient Safety) i nakierowanej na ograniczenie liczby komplikacji i zgonów operowanych pacjentów.
5. Dostęp do specjalistycznego leczenia, który jest uwarunkowany przez m.in. proces informatyzacji ochrony zdrowia, (wdrożenie e-skierowania oraz e-recepty), a także nowe formy zarządzania i własności szpitali wojewódzkich, miejskich i powiatowych.
6. Dobrze wykształcona i przyjazna kadra medyczna:
 - uruchomienie systemu monitorowania jakości kształcenia kadr medycznych i wprowadzenie standaryzacji egzaminów na uczelniach medycznych;
 - kilkuletnie stypendia dla lekarzy i pielęgniarek w trakcie szkolenia, jeśli pozostaną w kraju przez okres 5 lat po studiach;
 - wprowadzenie zawodu asystenta lekarza;
 - podniesienie wynagrodzenia dla pracowników ochrony zdrowia.
7. Kompleksowa opieka nad osobami starszymi, wyrażająca się np. zwiększeniem liczby lekarzy geriatrów; wdrożeniem telekonsultacji geriatrycznych i „bilansu seniora” – pakietu badań profilaktycznych, dostępnych i finansowanych przez NFZ oraz implementację nowych form opieki, tj. placówek opiekuńczo-pielęgnacyjnych, dziennych domów opieki medycznej oraz mobilnej opieki zdrowotnej.
8. Zapewnienie zdrowego rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności na polu wzmocnienia opieki pediatrycznej w przedszkolu i szkole.
9. Rozwój innowacyjnej technologii w medycynie i farmacji, m.in. poprzez wprowadzenie systemu obiektywnego wsparcia w obszarze nowych, niestandardowych terapii.

Ochrona zdrowia w programie wyborczym Partii Razem⁴

Propozycje Partii Razem w dziedzinie ochrony zdrowia znalazły się w dwóch punktach programowych:

- w rozdziale zatytułowanym *Koniec podziału na Polskę A i B*, jako postulat zwiększenia dostępności do szkół i opieki zdrowotnej dla mieszkańców wsi⁵;
- w rozdziale *Nie dla (szeroko rozumianej) prywatyzacji*, jako postulat zwiększenia dostępności publicznych usług medycznych⁶.

Oferta wyborcza partii Razem została w znacznej mierze skoncentrowana na kompleksowej reformie NFZ opierającej się na założeniach:

- budżetowego finansowania służby zdrowia na poziomie 8% PKB,
- zniesienia limitów procedur (finansowanie na personel i bieżące utrzymanie).

Istotnym aspektem programu wyborczego stała się także kwestia zawodów medycznych, zwłaszcza lekarzy, w kontekście zwiększenia liczby miejsc na specjalizacjach lekarskich oraz zatrudnienia większej liczby specjalistów w publicznej ochronie zdrowia. Likwidacji miałyby ulec mechanizmy tzw. zatrudniania personelu szpitalnego na kontrakty, a zwiększeniu – pensje oraz ilość personelu medycznego przypadającego na pacjenta. Podkreślono także działania o charakterze inwestycji w profilaktykę i ochronę zdrowia dzieci w formie opieki pielęgniarskiej i stomatologicznej oraz obowiązkowych szczepień ochronnych w szkołach.

Partia Razem proponuje także zwiększenie kontroli izb lekarskich nad lekarzami działającymi niezgodnie z obowiązującą wiedzą medyczną i ściślejszą kontrolę nad rynkiem suplementów diety i leków bez recepty, a także wprowadzenie pełnej refundacji antykoncepcji oraz *in vitro*. Każdy pacjent, który nie ma możliwości dostępu do specjalistycznej opieki w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania, będzie mógł skorzystać z programu gwarantującego dojazd specjalistów do pacjentów, a jednolity system elektronicznych recept i kart pacjenta pozwoli na znaczne usprawnienie pracy personelu oraz na szerszą współpracę zawodów medycznych.

⁴ *Razem. Inna polityka jest możliwa*. Program wyborczy. <http://partiarazem.pl/program-wyborczy/> [3.01.2016].

⁵ *Ibidem*, s. 7.

⁶ *Ibidem*, s. 28.

Ochrona zdrowia w programie partii KORWiN (Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja)⁷

W programie partii KORWiN kwestie dotyczące zdrowia zostały przedstawione w przedostatnim 10 punkcie, a ułożenie to świadczy o niskiej randze problemów zdrowotnych w hierarchii podjętych tematów. Fakt ten wzmacnia ponadto jedna z zadeklarowanych zasad, iż „partia KORWiN dąży do zniesienia powszechnego państwowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych”⁸, a publiczne zakłady opieki zdrowotnej należy sprywatyzować, bowiem podstawowym wyzwaniem, w opinii twórców programu, jest utworzenie rynku usług medycznych, na którym pacjenci dysponowałiby możliwie pełną informacją.

W programie partii KORWiN podkreślono również, że istotnym celem działalności państwa w obszarze zdrowia powinno pozostać zapobieganie epidemiom i „zapewnienie obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych”, jednakże należy zmienić procedurę ich udzielania, która miałyby skutkować oszczędzeniem czasu pacjentów oraz lekarzy, a także zmniejszeniem kolejek.

W zakresie problematyki szeroko ujmowanego zdrowia znalazły się również hasła, utrzymane w retoryce charakterystycznej dla przedstawicieli partii KORWiN, iż należy znieść przymus szczepień, ustawę o przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wychowaniu w trzeźwości oraz zakaz reklamy aptek. Trudno jednakże w programie partii odnaleźć uzasadnienie tych propozycji.

Ochrona zdrowia w deklaracji wyborczej Polskiego Stronnictwa Ludowego (PSL)⁹

Koncepcje PSL odnoszące się do systemu ochrony zdrowia zawarte zostały w IX punkcie deklaracji wyborczej – *PSL a zdrowie, edukacja, kultura i rekreacja*. Jednym z istotniejszych postulatów było opowiedzenie się

⁷ *Dumna Bogata Polska*. Program Partii KORWiN Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja. <https://www.partiakorwin.pl/program.pdf> [28.12.2015].

⁸ *Ibidem*, s. 34.

⁹ *Blisko ludzkich spraw*. Deklaracja wyborcza PSL. Wybory parlamentarne 2015. http://prasowka.psl.pl/deklaracja_2015.indd.pdf [27.12.2015].

„za wzrostem składki na ubezpieczenie zdrowotne, z jednoczesnym wprowadzaniem instrumentów poprawiających jakość usług i obniżających koszty niektórych z nich”¹⁰. PSL podkreśla potrzebę usprawnienia systemu zarządzania ochroną zdrowia (bez wskazania założeń), a w szczególności podniesienia efektywności w sferze wykorzystania środków. Ludowcy postulują także konieczność wprowadzenia powszechnej profilaktyki zdrowia od najmłodszych lat, a także zabezpieczenie opieki zdrowotnej dla seniorów.

Ochrona zdrowia w programie wyborczym Zjednoczonej Lewicy SLD + TR + PPS + UP + Zieloni¹¹

Program wyborczy Zjednoczonej Lewicy w punkcie dotyczącym zdrowia rozpoczyna deklaracja: „Opowiadamy się za publiczną służbą zdrowia, która nie może być nastawiona na zysk. Celem służby zdrowia jest leczenie pacjentów i dbanie o ich zdrowie, a nie osiąganie zysków”¹², po czym następują kolejne deklaracje uszczegóławiające:

- podniesienie publicznych nakładów na zdrowie do 7% PKB – przeciętnego poziomu w UE. Dodatkowe środki finansowe pochodzą m.in. z oskładkowania wszystkich dochodów pochodzących z pracy, w tym umów cywilnoprawnych. Wskazane rozwiązanie pozwoli na skrócenie czasu oczekiwania na udzielenie porady medycznej;
- zniesienie limitów w służbie zdrowia ustalonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Jedynymi kryteriami dostępu do świadczeń zdrowotnych powinny stać się wskazanie medyczne oraz wiedza lekarska;
- ubezpieczenie zdrowotne powinno przysługiwać każdemu z tytułu posiadania obywatelstwa (prawo do opieki zdrowotnej powiązane z kategorią obywatelstwa); jednocześnie wiąże się to ze zniesieniem systemu weryfikującego uprawnienia pacjenta;
- kontestacja współpłacenia jako jednego ze sposobów finansowania leczenia przez pacjenta, bowiem wprowadzenie opłat za dostęp do lekarza stanowiłoby złamanie art. 68 Konstytucji gwarantującego wszystkim obywatelom prawo do opieki zdrowotnej;

¹⁰ Ibidem, s. 24–25.

¹¹ Program wyborczy Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni. <http://lewicarazem.org/strony/1-program.html> [20.12.2015].

¹² Ibidem, s. 13.

- sprzeciw wobec przekształcania podmiotów leczniczych finansowanych ze środków publicznych w spółki, które także nie powinny funkcjonować w celach zarobkowych;
- sprzeciw wobec klauzuli sumienia dla aptekarzy i lekarzy, którzy powinni leczyć zgodnie ze stanem wiedzy medycznej, a nie własnym światopoglądem religijnym (świecki charakter służby zdrowia);
- zwiększenie środków na refundację leków, w tym zapewnienie refundacji leczenia niepłodności metodą *in vitro* niezależnie od kryterium zamożności oraz gwarancja darmowych leków dla najuboższych osób starszych;
- bezpłatny dostęp do zdalnej opieki dla seniorów w postaci m.in. przycisku życia, który umożliwia szybkie wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;
- legalizacja medycznej marihuany i oleju konopnego – akceptacja badań naukowych nad ich zastosowaniem;
- zwiększenie liczby miejsc na studiach lekarskich o 50%.

W punkcie obejmującym kwestie edukacji program wyborczy Zjednoczonej Lewicy postuluje również przywrócenie opieki lekarskiej oraz stomatologicznej w szkołach i przedszkolach¹³. Środki finansowe na zapewnienie etatów lekarzy w szkołach powinny zostać zapewnione w ramach systemu rezydentur, alternatywnym rozwiązaniem mogłyby stać się mobilne gabinety stomatologiczne.

Ochrona zdrowia w programie wyborczym Kukiz'15¹⁴

Ruch Pawła Kukiza w tzw. Strategii naprawy Rzeczypospolitej nie odniósł się do kwestii ochrony zdrowia, jak również wielu innych np. edukacji czy kultury, argumentując, iż pierwszym i podstawowym celem ruchu jest zmiana Konstytucji RP. Kukiz'15 nie wziął zatem praktycznie udziału w dyskusji o zasadach finansowania systemu ochrony zdrowia, podkreślając jedynie konieczność zachowania publicznego charakteru szpitali¹⁵.

¹³ Ibidem, s. 16.

¹⁴ *Strategia zmiany. Kukiz'15. Potrafisz Polsko!* <https://ruchkukiza.pl/wp-content/uploads/2015/10/Strategia-Zmiany-Kukiz151.pdf> [20.12.2015].

¹⁵ P. KUKIZ: *Szpitala nie powinny być prywatne, ponieważ jesteśmy za biedni.* <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1533843,Wybory-parlamentarne-2015-Osmiu-liderow-zmierzylo-sie-w-debacie-telewizyjnej> [29.12.2015].

Ochrona zdrowia w kierunkach programu Nowoczesna Ryszarda Petru¹⁶

Koncepcja reform w systemie ochrony zdrowia zawarta w ofercie wyborczej partii Nowoczesna została oparta o cztery propozycje zmian:

- szybką likwidację kolejek i doraźnych uciążliwości;
- nowe źródła finansowania w systemie;
- „restart” – dialog nad nowym systemem;
- powszechny program profilaktyki.

W zakresie pierwszej propozycji mieszczą się działania związane z:

- zmniejszeniem kolejek oraz poprawą dostępności lekarzy – specjalistów, m.in. poprzez odciążenie ich od części prac i rzeczywistą informatyzację;
- wprowadzeniem rozwiązań zapobiegających odpływowi lekarzy, pielęgniarek i personelu medycznego – m.in. podwyżek wynagrodzeń dla pielęgniarek;
- wprowadzeniem programów dla wrażliwych grup społecznych: opieki pediatrycznej i dentystrycznej w szkołach oraz programów regularnych badań dla seniorów, pomagających rozpoznać groźne choroby na wczesnym etapie.

Druga grupa zmian obejmuje system zarządzania w ochronie zdrowia, m.in. poprzez wprowadzenie konkurencji wśród płatników (prywatne firmy ubezpieczeniowe) oraz wprowadzenie dobrowolnych ubezpieczeń zdrowotnych, które pozwolą na zwiększenie ilości pieniędzy w systemie.

Propozycje reform zawarte w trzeciej grupie odnoszą się do przebudowy systemu i wypracowania „nowego ładu” w ochronie zdrowia. Nowoczesna proponuje restart systemu, który rozpocznie się dialogiem na temat wartości, na których należy oprzeć ochronę zdrowia w Polsce, a następnie zaprojektowanie systemu na nowo.

W ramach czwartej propozycji zmian partia proponuje Powszechny Program Profilaktyki, którego celem będzie popularyzacja sportu i aktywności fizycznej oraz dbanie o zdrowie. Ponadto edukację zdrowotną w przedszkolach i szkołach, poszerzenie listy bezpłatnych szczepień oraz wprowadzenie opieki stomatologicznej dla dzieci i młodzieży, a także upowszechnienie badań profilaktycznych oraz szeroką edukację społeczną.

W przedstawionych powyżej programach wyborczych partii politycznych kwestie zdrowia i jego ochrony prezentowane były w różnych kontekstach i z różnym nasileniem, zatem niezmiernie trudno odnaleźć punk-

¹⁶ *Nowa Polska teraz*. Nowoczesna. Kierunki programu. <http://nowoczesna.org/nasz-program> [20.12.2015].

ty styczne wszystkich wskazanych deklaracji, tak aby mogły one stanowić kanwę dalszej analizy. Z przytoczonego zbioru materiałów wynika jednakże jasno, iż punktami wspólnymi dla prawie wszystkich partii politycznych są kwestie finansowania systemu ochrony zdrowia, dostępność do systemu oraz zapewnienie ochrony szczególnym grupom (osoby starsze oraz dzieci i młodzież). Dopełnieniem zatem analizy programów wyborczych partii winna stać się analiza porównawcza dokonana w formie tabelarycznej (tabela 1).

Tabela 1. Porównanie programów wyborczych pod względem nakładów na ochronę zdrowia

Partia	Nakłady na ochronę zdrowia
1	2
Prawo i Sprawiedliwość	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie od 2017 roku finansowania budżetowego ochrony zdrowia; • likwidacja NFZ i przekazanie wojewodom zarządzania środkami na świadczenia medyczne na poziomie województw; • wydatki na zdrowie na poziomie 6% PKB; • dodatkowe finansowanie publicznych jednostek ochrony zdrowia poprzez stworzenie Funduszu Budowy, Modernizacji i Utrzymania Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, który ma wspierać samorządy oraz publiczne podmioty w ich utrzymaniu i rozwijaniu; • powołanie ubezpieczenia pielęgnacyjnego, pokrywającego koszty opieki nad osobami niesamodzielnymi.
Platforma Obywatelska	<ul style="list-style-type: none"> • gwarantowany wzrost przychodów NFZ z tytułu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia; • dodatkowe finansowanie w postaci dodatkowych ubezpieczeń w formie dobrowolnej (abonamenty i ubezpieczenia wzajemne); • powołanie ubezpieczeń pielęgnacyjnych – wsparcie finansowania kompleksowej opieki nad seniorami; • brak postulatu podnoszenia wysokości składki (uzależnienie jej od ryzyka).
Razem	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie służby zdrowia bezpośrednio z budżetu; • budżet publicznej opieki zdrowotnej na poziomie 8% PKB.
KORWiN	<ul style="list-style-type: none"> • zniesienie powszechnego państwowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych; • prywatyzacja placówek medycznych.
Polskie Stronnictwo Ludowe	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost przychodów NFZ z tytułu wzrostu gospodarczego i rosnącego PKB; • konieczność podnoszenia składki zdrowotnej; • usprawnienie systemu zarządzania ochroną zdrowia; • wprowadzenie powszechnej profilaktyki zdrowia od najmłodszych lat; • zabezpieczenie opieki zdrowotnej dla seniorów.

cd. tab. 1.

1	2
Zjednoczona Lewica	<ul style="list-style-type: none"> • publiczne nakłady na zdrowie na poziomie 7% PKB; • wprowadzenie składki zdrowotnej od wszystkich dochodów z pracy, w tym od umów cywilnoprawnych.
Kukiz'15	<ul style="list-style-type: none"> • konieczność zachowania publicznego charakteru szpitali.
.Nowoczesna Ryszarda Petru	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie konkurencji płatników (prywatne firmy ubezpieczeniowe); • dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne; • wprowadzenie współpłacenia pacjentów za wybrane i dokładnie zdefiniowane procedury medyczne; • doprecyzowanie koszyka świadczeń gwarantowanych; • podział NFZ na cztery konkurujące ze sobą publiczne instytucje ubezpieczeniowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Monitor wyborczy*. <http://www.glosujenazdrowie.pl/monitor-wyborczy/> [15.01.2016].

Poza partią KORWiN i ruchem Kukiz'15 wszystkie inne analizowane ugrupowania deklarują konieczność zwiększenia nakładów na ochronę zdrowia, a także podkreślają konieczność utworzenia nowych źródeł finansowania, przy czym najbardziej rynkowe propozycje wysuwa Nowoczesna.

Podobne postulaty wysuwają również wskazane partie w zakresie mechanizmów ograniczających czas oczekiwania na świadczenie medyczne oraz poprawę dostępności do wysokiej jakości świadczeń, m.in. poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie obsługi i zarządzania systemem opieki zdrowotnej. PO deklaruje kontynuację prac nad mapami potrzeb zdrowotnych i podkreśla konieczność działań eliminujących nierówności w dostępie do leczenia oraz zapewniających lepszy dostęp do lekarzy rodzinnych i specjalistów (wprowadzono telekonsultacje kardiologiczne i geriatryczne), natomiast PiS ograniczy kolejki wprowadzając elektroniczną Kartę Zdrowia dla każdego obywatela oraz uruchamiając Krajowy Rejestr Świadczeń Opieki Zdrowotnej.

Wspólny dla wskazanych partii jest postulat edukacji pacjenta, tworzenia programów profilaktycznych oraz utworzenie nowoczesnego systemu medycyny szkolnej obejmującego m.in. monitorowanie stanu zdrowia, profilaktykę, promocję zdrowia, a także powrót do szkół gabinetów stomatologicznych, lekarskich i pielęgniarek.

Istotnym elementem programów partyjnych stała się także kwestia opieki nad seniorami. Wszystkie ugrupowania podkreślają konieczność tworzenia kompleksowego i sprawnego systemu opieki nad osobami starszymi. PO i PiS wskazują na wymóg utworzenia dodatkowego ubezpieczenia pielęgnacyjnego. Zjednoczona Lewica deklaruje darmowe leki dla

najuboższych seniorów oraz dostęp do zdalnej opieki – przycisk życia umożliwiającą wezwanie pomocy w sytuacji zagrożenia życia.

W podsumowaniu należy zaznaczyć, iż propozycje dotyczące zdrowia pojawiające się w programach wyborczych, niezależnie od kierunku proponowanych reform wpisały się w jeden z najpoważniejszych sporów ideologicznych – o Polskę liberalną i Polskę solidarną, bowiem np. PiS przedstawił program, który otwarcie wspiera rozwiązania uznane za solidarne, zaś Nowoczesna proponuje najbardziej rynkowe reformy w sferze zdrowia.

W debatach kampanii wyborczej zabrakło jednakże ujęcia kategorii zdrowia jako inwestycji w kapitał zdrowotny właśnie, który przekłada się na produktywność i w efekcie końcowym na wzrost PKB. Zasadnym wydaje się podjęcie także tematu modelu lokowania środków na ochronę zdrowia w relacji całkowitych kosztów choroby do uzyskanych efektów medycznych. Żadna bowiem z partii nie podjęła tejszy tematyki, pozostając przy wskazaniu zwiększenia finansowania systemu ochrony zdrowia, traktując wydatki na ochronę zdrowia jak wydatki na konsumpcję – nie jako inwestycję, ale jako koszt.

Bibliografia

- Blisko ludzkich spraw.* Deklaracja wyborcza PSL. Wybory parlamentarne 2015. http://prasowka.psl.pl/deklaracja_2015.indd.pdf.
- Dumna Bogata Polska.* Program Partii KORWiN Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja. <https://www.partiakorwin.pl/program.pdf>.
- KUKIZ P.: *Szpitala nie powinny być prywatne, ponieważ jesteśmy za biedni.* <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1533843,Wybory-parlamentarne-2015-Osmiu-liderow-zmierzylo-sie-w-debacie-telewizyjnej>.
- Monitor wyborczy.* <http://www.glosujenzdrowie.pl/monitor-wyborczy/>.
- Nowa Polska teraz.* Nowoczesna. Kierunki programu. <http://nowoczesna.org/nasz-program/>.
- Polska Przyszłości.* Program Platformy Obywatelskiej RP. <http://wybory.platforma.org/program>.
- Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.* Dz. U. z 2015 r., poz. 1017.
- Program wyborczy Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni.* <http://lewica.razem.org/strony/1-program.html>.
- Razem. Inna polityka jest możliwa.* Program wyborczy. <http://partiarazem.pl/program-wyborczy/>.
- Strategia zmiany. Kukiz'15. Potrafisz Polsko!* <https://ruchkukiza.pl/wp-content/uploads/2015/10/Strategia-Zmiany-Kukiz151.pdf>.

Zdrowie. Praca. Rodzina. Program Prawa i Sprawiedliwości 2014. <http://pis.org.pl/document/archive/download/128>.

Health and health protection offered by the electoral political parties – Parliamentary elections 2015

S u m m a r y

The aim of the article is to present and analyze election programs prepared by the political parties in the parliamentary elections of 2015 in the perspective of health, and the health care system in Poland. Issues related to the main categories about which there was discussion in the sphere of public health will also be discussed.

Key words: health, health system, offer election, parliamentary elections in 2015

Paweł Grzywina – doktor, zatrudniony w Zakładzie Polityki Społecznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na polityce zdrowotnej, bezpieczeństwie zdrowotnym oraz bezpieczeństwie społecznym.